

Nærings- og fiskeridepartementet
Pb. 8090 Dep
0032 Oslo
Kun sendt til: postmottak@nfd.dep.no

Deres ref.: 15/4393

Bergen, 21. september 2016

Høringsinnspill – regelverksendringer for å implementere nytt system for kapasitetsjusteringer i norsk lakseoppdrett

1. Innledning oppsummering

Vi viser til departementets høringsbrev 24. juni 2016 vedlagt høringsnotat vedr. ovenstående.

I det følgende vil Eide Fjordbruk AS, Engesund Fiskeoppdrett AS, Erko Seafood AS, Lingalaks AS, Kobbevik og Furuholmen Opdrett AS og Tombre Fiskeanlegg AS (heretter "Oppdretterne") inngi noen særskilte merknader til høringen. Merknaden er inngitt innen høringsfristen 21. september d.å.

Vi viser videre til høringsinnspill fra Sjømat Norge, Norske Sjømatbedrifters Landsforening og Salmon Group AS. De respektive Oppdretterne stiller seg i det vesentligste bak høringsinnspillene fra de organisasjoner de er medlem av.

Oppdretterne er positiv til at det innføres regelverk som kan bidra til bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen på så vel Vestlandet som ellers langs kysten av Norge.

Oppdretterne er likevel sterkt kritiske til forslaget og det systemet som nå foreslås. Dette hovedsakelig fordi det etableres er kollektivt "straffesystemet" og videre at fleksibiliteten og produksjonen blir innskrenket i form av de facto redusert selskaps- og konsernbiomasse. Disse elementene i forslaget medfører en uakseptabel stor usikkerhet for oss og våre ansatte samt for de aktørene som finansierer våre virksomheter og som eventuelt har pant i våre konsesjoner. Oppdretterne forutsetter at høringsforslaget ikke gjennomføres, og at det blir en ny høring før nytt alternativt regelverk for bærekraftig vekst innføres.

I denne sammenheng vil vi tillate oss å minne departementet om at formålet med akvakulturloven jf. dens § 1, er å fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en bærekraftig utvikling, samt bidra til verdiskaping på kysten. Slik vi leser høringsforslaget mener vi det er stor risiko for at så vel lønnsomhet som konkurransekraft og verdiskaping vil bli negativt berørt ved innføringen av det nye systemet.

2. Noen særlige merknader

2.1 Bakgrunn – Utnyttelse av tillatelser innenfor og mellom produksjonsområdene

I det følgende vil vi presantere noen momenter som er bakgrunnen for at Oppdretterne er i mot forslaget.

Som det fremgår av vedlegg 3 til høringsnotatet vil flere av Oppdretterne havne i en situasjon hvor man har tillatelser og lokaliteter på tvers av produksjonsområder. Disse inngår ikke i interregionale biomassetak. Flere av Oppdretterne har bl.a. en betydelig andel av sin produksjon i Hardangerfjorden. Store deler av Oppdretternes produksjon har dermed vært undergitt de særskilte bestemmelsene om Hardangerfjorden i laksetildelingsforskriften § 37a. Hverken miljømessige, samfunnmessige eller driftsøkonomiske hensyn tilsier at nye produksjonsområder bør gi lignede begrensninger i fleksibiliteten som det de særskilte bestemmelsene i laksetildelingsforskriften § 37a gjør. I realiteten oppfatter vi at høringsforslaget vil innføre lignede begrensninger for Oppdretterne.

2.2 *Det må i alle tilfeller ikke innføres regelverk som gir større begrensninger i fleksibiliteten enn de begrensninger som følger av laksetildelingsforskriften § 37a*

Siden Oppdretterne har erfart de begrensninger som laksetildelingsforskriften § 37a medfører er Oppdretterne særlig bekymret for konsekvensene av mindre geografiske områder der tillatelsene kan utnyttes. Vi mener det ikke må innføres regelverk som kan gi begrensninger i vår produksjonsfleksibilitet og vår evne til å stabilt levere råstoff til slakteri og kunder.

Laksetildelingsforskriften § 37a må i alle tilfeller – og også ved innføring av nye regler for bærekraftig vekst – oppheves og departementet må sikre at det i det minste ikke vedtas et regelverk som gir mindre fleksibilitet enn det dagens regelverk i Hardanger gjør. Det foreslåtte regelverket fremstår for oss som en ytterligere begrensning enn dagens regelverk.

2.3 *Kommentar til departementets alternativ 1 jf. høringsnotatet side 39*

Departmentet bør legge bort aktivitet på land som en faktor for fordeling og justering av produksjonskapasitet. Dette har ikke sammenheng med miljøpåvirkning mv. fra produksjonen i sjø.

Oppdretterne er på prinsipielt grunnlag skeptiske til at industriell aktivitet *på land* skal være med å gi incentiver for hvor biomassen – miljømessig – skal akkumuleres. Videre tror vi en slik ordning vil gjøre et nytt produksjonssystem mere sårbart all den tid Norge vil kunne risikere innsigelser knyttet til Norges handelspolitiske forpliktelser fra for eksempel ESA etc. Vi vil anta at et slikt videreforedlingskrav – særlig for oppdrettere og foredlingsanlegg som ligger nært store byer som Bergen og Stavanger – kan komme på tvers av Norges handelspolitiske forpliktelser.

2.4 *Kommentar til departementets alternativ 2 jf. høringsnotatet side 40*

Som alternativ 2 foreslås fra departementet – for å sikre fleksibilitet – å tillate generelt at en tillatelse kan utnyttes i to produksjonsområder som grenser inntil hverandre. For mange av Oppdretterne vil dette likevel bety at selskaps- / konsernbiomassen, og derigjennom produksjonen, i realiteten reduseres

ved innføringen av produksjonsområdene – også sett i sammenheng med lokale sonedeforskrifter og laksetildelingsforskriften § 37a.

Vi mener at vi som Oppdrettere som et minimum må få anledning til å beholde den fleksibilitet som eksisterer i dag, med dagens regioner.

Det er viktig å få frem at også vi Oppdrettere ønsker en god og bærekraftig produksjon. Forholdene for en slik produksjon finner vi Oppdrettere der det miljømessig er best å produsere fisken. Vi mener at departementet må vektlegge at større fleksibilitet bidra til å redusere miljøpåvirkningen ved at biomasse raskt kan flyttes ut av særlig belastede områder. Det presenterte forslaget ivaretar ikke slik fleksibilitet og fremstår også for oss som konkurransevridende særlig for oss som små og mellomstore aktører sammenlignet med større aktører som har aktivitet i flere regioner, herunder interregionale biomassetak.

At den geografiske fleksibiliteten er stor vil bidra til at oppdretterne i større grad kan og vil velge bort de mindre gode lokalitetene for eksempel med hensyn til lakselus.

3 Annet

3.1 Usikkerhet om indikatorgrunnlaget

Oppdretterne er kritiske til at "påvirkningen av lakselus på vill laksefisk" skal være miljøindikatoren og at det er denne som skal danne grunnlag for "kollektiv straff" med eventuell reduksjon av produksjonen. Vi forstår det slik at Havforskningsinstituttets modell – som skal legges til grunn – er en matematisk modell som skal indikere *risikoen for dødelighet* på villfisk på bakgrunn av lusenivået. Selv om det er departementet som skal beslutte hvilken farge den enkelte sone skal ha er vi bekymret for at forslaget i realiteten flytter makt og beslutningsmyndighet bort fra departementet og forvaltningen og til forskere.

3.2 Usikker hjemmel

Slik Oppdretterne ser det kan det stilles spørsmål ved om akvakulturloven § 9 i det hele tatt gir hjemmel til å innføre regler i samsvar med høringsforslaget.

Eksempelvis er vi sterkt kritiske til at nedjustering av produksjonskapasitet i et område kan skje ved forskrift og ikke med enkeltvedtak.

Ved enkeltvedtak kommer viktige forvaltningsrettslige prinsipper til anvendelse. For eksempel krav om forhåndsvarsel, innsyn i dokumenter og klagemuligheter. Etter vårt syn burde et så inngripende vedtak som nedjustering av produksjonskapasiteten til den enkelte bedrift underlegges slike forvaltningsrettslige prinsipper – i det minste som en sikkerhetsventil og mulighet for den enkelte oppdretter til å ivareta sine interesser.

Endelig reagerer Oppdretterne på at høringsbrevet anses av departementet som et forhåndsvarsel. Det blir noe for kjært når man forhåndsvarsler om et vedtak etter et regelverk som enda ikke er vedtatt. Oppdretterne tar forbehold om at alle våre forvaltningsrettslige rettigheter er i behold dersom høringsforslaget mot formodning gjennomføres.

4. Avslutning

Som fremhevet innledningsvis er Oppdretterne positiv til at det iverksettes justeringer i regelverket som kan bidra til bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen på så vel Vestlandet som ellers langs kysten av Norge. Vi er likevel imot det systemet som nå foreslås hovedsakelig fordi det kollektive "straffesystemet" som etableres i alt for stor grad vil bygge på et snevert utvalg usikre data. Videre kan forslaget medføre en betydelig reduksjon i vår fleksibilitet og produksjonen i form av de facto redusert selskaps- og konsernbiomasse. Dette medfører en uakseptabel stor usikkerhet for oss og våre ansatte samt for de aktørene som finansierer våre virksomheter. Forslaget vil heller ikke fremme formålene forenkling og større forutsigbarhet – tvert imot. Forslaget vil generere et svært komplisert byråkrati.

For å sikre så vel miljømessig bærekraftig produksjon som videre utvikling og vekst i oppdrettsnæringen må departementet legge til rette for fleksibilitet og sikkerhet for investeringer med hensyn på utnyttelse av konsesjoner.

Med vennlig hilsen

Eide Fjordbruk AS

Erko Seafood AS

Lingalaks AS

Engesund Fiskeoppdrett AS

Kobbevik og Furuholmen Oppdrett AS

Tombre Fiskeoppdrett AS